

Crimen Fori Ecclesiastici

Seu Decretalium Gregorii IX. Pont. Max. Liber V ; Brevi Methodo ad discentium utilitatem Expositus, In quo praecipuae circa Materiam hujus Libri Quinti, quae tum in Theoria, tum in praxi occurrunt, difficultates solvuntur, allatis etiam contrà sentientium fundamentis, & horum solutionibus

Accedunt duo Indices, unus Titulorum initio Operis, alter rerum, & verborum notabilium in calce ejusdem

Schmalzgrueber, Franz

Ingolstadii, 1727

VD18 13510827-001

§. II. De Rapina Rerum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-75232](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-75232)

S U M M A R I U M.

55. Rapina triplex acceptio.
 56. Sc. Definitio Rapinae proprie dictae.
 61. Sc. Poena Raptorum Jure Civili prodita, quando illi conveniunt ut civiliter.
 64. Sc. Poena illorum criminalis.
 66. Sc. Casus, in quibus eadem est locus.
 67. Casus, in quibus illa est mitiganda.
 68. 69. Quae poena sit infligenda illi, qui simul furti, & rapinae reus est?
 70. 71. Quae sit poena Raptorum Jure Ecclesiastico?

72. Sc. Quomodo puniantur, qui Christianos naufragum passos rebus suis exposciant?
 74. Cause excusantes à Censura in istos lata.
 75. Quid dicendum de praebentibus ad hoc consilium, vel auxilium?
 76. 77. Quid de reliquis Piratis maritimis?
 78. Sc. An dominus teneatur resarcire damnum Viatori spoliato?

55. **Q**Uæritur 1. quid sit Rapina? Rapinae nomen triplici in significatione accipitur. 1. Latè: & in hoc sensu accepta sumitur pro illicita usurpatione, vel occupatione rei temporalis, sive manifestè, sive occultè: quo sensu *can. si quis 10. caus. 14. q. 4.* ex S. Ambrosio dicitur: *Si quis usuram acceperit, rapinam facit; & can. siquid 6. caus. cit. q. 5.* ex S. Augustino, *Si quid invenisti, & non reddidisti, rapuisti.*

1. *Strictius* pro ablatione violenta, & publica: & in hoc sensu multi Raptores confundunt cum Latronibus, quamvis si proprietatem Vocis *Latrocinium* & Rapina attendamus, ista duo a se invicem differant; Latrocinium enim magis est Homicidium, quàm Deprædatio, neque committitur absque interfectione alterius, licet deprædationem semper conjunctam habeat: Rapina autem, ceu minus delictum, est deprædatio absque occisione, adeoque propius ad crimen furti accedit, *Carpz. pract. crim. q. 90. n. 3. § 4.* Et hinc

3. *Proprie* accepta rapina, & prout à Raptu, Furto, & Latrocinio distinguitur, est deprædatio violenta sine occisione, vel Homicidio: quod delictum in Tribunalibus *Robbaria*, & ejus rei *Robbatores* vocantur. In hoc sensu

56. Definitur Rapina, quòd sit *injusta ablatio rei aliena mobilis aut se moventis, per vim facta.* *Hofst. Summ. de Raptor. rer. n. 1.* *Sylv. V. Rapina pr. Covar. Regul. Peccatum p. 2. § 1. n. 2.* *Gonzal. in c. 2. h. tit. n. 10.* *Vallenf. hic § 3. n. 1.* *Pirhing. n. 30.* *König n. 2.* *Wiestner n. 17.*

Dixi 1. *Ablatio*: hinc rapinam proprie non committit, qui alteri in rebus, vel bonis suis infert damnum, ea destruendo, vel deteriorando; quia nihil aufert. Et ob hanc causam aliqui non malè in Definitione addunt *Lucri faciendi causa* *Molin. tr. 2. de J. & J. D. 683. n. 2.*

Gonzal. in c. 2. h. tit. n. 10. *Wiestner n. 23.*

Dixi 2. *injusta*. Hinc Rapinam non committit, qui hosti rem suam aufert violentè in bello justo; vel in extrema necessitate; aut legitimi Magistratus autoritate; quia non aufert injustè. *Sylv. l. cit. Molin. n. 2.* *Wiestner n. 21.* *Reiffenstuel n. 17.*

Dixi 3. *Rei*: quo rapina distinguitur à Raptu & Plagio; nam *Raptus*, ut n. 1. dictum est, committitur, quando Virgo, vel alia persona honesta per vim abducitur libidinis causâ; *Plagium* verò committunt, qui alia ex causa furantur homines liberos, vel servos, eosque vendunt, vel ijs persuadent, ut à parentibus, vel dominis suis aufugiant: at *Rapina* per ablationem violentam, & injustam rei committitur.

Dixi 4. *aliene*; nam rei propriae non est rapina. Et hinc rapinae reus non est, qui alteri violentè rapit rem suam, aut quam factam suam esse contendit, opinatus licere domino rem suam quovis modo ex possessoris manibus vindicare; quia in rapina duplex infertur injuria, dum scilicet alteri rapitur res sua, & dum violentè rapitur, cum tamen in casu dato ille, cui res rapitur, patiatur duntaxat unam injuriam, nempe violentiam. Ex quo sequitur, quòd ita rapiens nec teneatur actione *vi bonorum raptorum*, nec etiam raptorum poenas incurrat, utpote quem ignorantia Juris excusat. Quia tamen res pessimi exempli, & periculose consequentiæ est, Spreto Juris ordine, jus sibi dicere, & partes publicæ potestatis sibi usurpare, aliâ poena vindicatur imprudens factum, & si quidem ita auferens rei dominus fuerit, ejus patitur jacturam, si minus, præter rem ejus aestimationem præstare tenetur §. *ita tamen 2. Inst. de vi bonor. rapt. l. siquis 7. C. unde vi*: & quidem ex singulari æquitatis ratione, ne

vincula tranquillitatis publicæ convellantur, aut quivis juxta propriam libidinem auctoritate privata jus sibi dicere audeat Reg. non est 176. ff. Sylv. V. Rapina pr. Molin. tr. 2 de l. § 1. D. 683. n. 3. Gonzal. in c. 2. h. tit. n. 10. Pirhing hic n. 30. König n. 6. Wiestner n. 23. Reiffenstuel n. 12. Magnif. D. Verlohner tr. de Ad. forens. fol. 623. n. 2.

59 Dixi 5. *Rei mobilis, aut se moventis*; hinc deiciens alterum de possessione prædij propriè non est Raptor; quia prædium est res immobilis, quæ propriè non auferri, sed invadi dicitur §. ita tamen cit. Laym. l. 3. Theol. mor. tr. 3. p. 1. c. 2. n. 1. Gonzal. in c. 2. h. tit. n. 10. Pirhing hic n. 30. König n. 5. Reiffenstuel n. 13. cujus causâ non actio vi bonorum raptorum, sed vel Interdictum unde vi, vel conditio triticaria, vel Judicium publicum Legis Julæ competit l. vi bonorum 1. C. vi bonor. rapt. l. prætor. 1. §. hoc interdictum 3. ff. de vi §. vi armat. l. sed §. et 2. ff. de Condit. tritic. l. in eadem 3. §. fin. ff. ad Leg. Jul. de vi publ. Parum autem interest in ordine ad rapinam, & hujus pœnas, cujus quantitatis, & valoris sit res ablata; nam eadem pœna imponenda venit raptori rei minimæ, quæ gassatori rerum maximi pretij, ob generalitatem Constit. crim. Carol. V. art. 126. & ratio est, quia in crimine rapinæ non tam noxa, & damnum, per ablationem rei datum, quam violatio securitatis publicæ attenditur, hæc autem æquè violatur per ablationem rei minimæ, ac per ablationem rei maximi pretij, Math. Steph. in not. ad art. cit. Carpzov. præd. crim. q. 90. n. 43. §. seqq. König. hic n. 5. Ob eandem rationem etiam non attenditur qualitas rei ita ablata: sed five pecunia illa sit, five vestis, five res alia, eam rapiens hujus criminis pœna tenetur Georg. Remus ad art. cit. Carpzov. l. cit. n. 51. Neque his pœnis se liberat Raptor, si dicat res raptas fuisse furtivas, & vero suo domino ablatas. Carpzov. n. 53. aut si illas domino suo jam restituerit. Carpzov. n. 55. quia rapinæ crimen jam semel ab ipso est consummatum, & securitas publica violata, quæ per restitutionem spoli non redintegratur: quo rapina differt à Furto; nam hoc ex damno illato æstimari, & puniri solet, & si res furtiva sit domino reddita, pœna laquei est remittenda, fûrque virgis casus, in perpetuum relegandus, etiamsi furtum multum superet valorem quinque solidorum. Carpzov. l. cit. n. 56. & q. 80. n. 14.

Dixi 6. *per vim facta*: quo iterum distinguitur à Furto, item à Latrocinio, & Prædatione; quia Furto Rapina superaddit vim, quippe quæ est Furtum violentum, seu adhibita vi, & violentiâ commissum, R. P. Schmalzgrueber L. V. T. l.

& hinc duplicem malitiam continet, unam furti, ratione cujus omnes illæ actiones, quæ oriuntur ex furto, etiam oriuntur ex Rapina pr. Inst. de vi bon. rapt. alteram violentiæ, ob quam alijs, & diversis pœnis hujus criminis reus afficitur. A Latrocinio autem, & Prædatione Rapina differt; quia Latrocinium quidem superaddit furto & violentiæ occisionem, Prædatio verò insidiosam aggressionem in vijs, & stratis publicis. Ex quo sequitur, casu, quo res sua alteri auferatur per dolum, non adhibita, aut parata vi, non Rapinam, nec Prædationem, vel Latrocinium, sed Furtum duntaxat committi. Host. Summ. de Rapt. rer. n. 1. Sylv. V. Rapina n. 1. Pirhing hic n. 30. Wiestner n. 21. Reiffenstuel n. 16. Cæterum parum refert, an vis armis, vel sine armis inferatur l. prætor ait. 2. §. hoc edito 1. ff. vi bonor. rapt. imò etsi nulla vis actu inferatur, dummodo Raptores rem mobilem palam auferant, parati vim inferre, si eis resisteretur, Rapina est l. prætor ait cit. §. damni 9. Farin. prax. crim. q. 166. n. 31. Carpzov. præd. crim. q. 90. n. 68. König hic n. 7. fin. Reiffenstuel ibid. n. 17. Et esto talis extorsio, nullâ adhibitâ vi, sed metu illato facta non sit Rapina propriè dicta, sed concussionis species, ejusmodi Coactores pœnâ Robbariæ ordinariâ afficiendos satis liquet ex Recess. Imp. sub Ferdin. I. de anno 1555. S. Wir setzen / vordnen / wo sie in Gefängnis kommen / & Const. crim. Carol. V. art. 128 §. 129. nam & ipsi violant pacem, & securitatem publicam. Gall. l. 1. de Pac. publ. c. 1. n. 6 Carpzov. l. cit. n. 69. §. 70. Similiter in ordine ad Rapinam, & hujus pœnas parum interest, an vis hujusmodi exerceatur in vijs, & stratis publicis, an verò in villis, oppidis, & ædibus privatis; nam etiam qui in istis Rapinam exercent, pœnâ Robbariæ ordinariâ tenentur, ob generalitatem textûs Const. cit. art. 126. ibi, Ein jeglicher böshastiger überwundener Rauber soll mit dem Schwerdt zum Todt gerichtst werden. Accedit, quia eadem ratio eandem dispositionem Juris facit c. inter corporalia 2. §. unde cum non sit de Translat. Episc. l. illud 32. ff. ad Leg. Aquil. atqui illa ipsa ratio, ob quam deprædatio in via publica tam graviter punitur, obtinet etiam in Rapina exercita in domo privata, quippe quæ cujusque tutissimum receptaculum est, ita, ut in illa tam ratione personæ, quàm ratione bonorum suorum securus esse debeat l. plerique 18. ff. de in Jus vocand. Carpzov. l. cit. n. 71. §. seqq.

Queritur 2. quæ sit pœna Raptorum de Jure Civili, quando conveniuntur civiliter? R. Jure Civili Raptor conventus civiliter etsi res ablata sit minima,

Mm

ma,

ma, Actori intra annum utilem condemnatur in quadruplum, cui tamen ipsa res ablata inest; conf. præter rem ablatam tantum debet præstare triplum, h. e. triplicatum rei æstimatæ pretium: post annum verò solum obligatur in simplum; conf. satisfact, si restituat rem ablatam, vel si ea non extet, æstimationem ejusdem cum refusione damni emergentis, & lucri ex ablatione cessantis *l. Prætor ait 2. §. in hac actione 13. & l. Prætor ait 4. prin. ff. vi bonor. rapt. junct. pr. Inst. tit. eod. & §. ex maleficiis 19. Inst. de Action. Sylv. V. Rapina q. 1. Gonzal. in c. 2. b. tit. n. 11. König hic n. 10. Reiffenstuel ibid. n. 18. Magnif. D. Verlohner tr. de Action. forens. fol. 627. n. 11. In foro conscientie, & ante sententiam Judicis Raptor, vel alius, qui injustè rem alienam abstulit, etiam intra annum plus restituere non tenetur, quam quantum accepit: unde ad quadruplum solum tenetur, postquam ad hoc per sententiam est condemnatus, & tum obligatio id solvendi producitur etiam in conscientia. S. Thom. 2. 2. q. 62. art. 4. Corp. Sylv. q. 1. cit. Pirh. hic n. 32. Reiffenstuel ibid. n. 19.*

62 Actio, quæ ex Rapina datur, dicitur *Actio vi bonorum raptorum*, & describitur, quòd sit actio Prætoria, personalis, & mixta, quæ rei, violenter nobis ablatæ, quadruplum, cui simplum inest, persequimur. Magnif. P. Schmier p. 3. de Delict. c. 1. n. 44. Quoad triplum pœnalis est, quoad simplum autem rei persecutionem continet *pr. Inst. de vi bon. rapt.* Et hinc quoad simplum est perpetua, & quoad triplum annalis; quia actiones pœnales Prætorie annum non debent excedere. Schmier n. 45. cum citi. Datur actio hæc omnibus illis, quibus actio furti conceditur *§. sane 2. fin. Inst. eod.* Passivè dirigitur contra solos Raptores, non item contra hæredes illorum, licèt aliquod lucrum ad illos ex rapina pervenerit; Prætor enim, veluti Actionis istius author, Conditionem furtivam contra hæredes sufficere existimavit *l. Prætor ait 2. §. fin. ff. vi bonor. rapt.* Quoad objectum, quatenus est pœnale, & triplum continet, æstimatur hæc actio, sicut actio furti *l. prætor ait cit. §. in hac actione 22.* Quoad Probationem nihil aliud desiderat, quam ut interesse vel modicum doceatur, & ostendatur, rem in, vel ex bonis actoris extitisse, & violenter à reo ablatam fuisse *§. sane cit. & l. prætor ait 2. §. si in re 24. ff. eod.*

63 Disputant hic aliqui DD. quare Raptor præter rem ablatam tantum condemnatur in triplum, fur autem manifestus in quadruplum, cum tamen Rapina sit delictum longè gravius furto? Hunnius in Treutl. vol. 2. D. 30. q. 34. desperat de invenienda ratione: sed sine ratio-

ne; nam ratio non incongrua rapinæ mitiorem pœnam civilem constituendi assignari potest hæc, quòd furta longè frequentius committantur, quàm rapinæ, & propterea, ut consuleretur indemnitati privatorum, quorum interesse præcipuè pœna Civilis spectat, conveniens fuerit, ut pœna in fures manifestos decerneretur major. Neque dicas, hoc modò pejoris fore conditionis furem, quàm Raptorem; imprimis enim Raptor indistinctè condemnatur in triplum, in furto autem distinguitur, & etsi fur manifestus, exigente hoc bono communi, condemnatur in quadruplum, non manifestus tamen solum condemnatur in duplum: adeoque non respectu cujuscunque furti est gravior pœna Civilis. Deinde esto, quòd fur manifestus pecunialiter gravior puniatur, quàm raptor, tamen quoad alia, & in genere multo gravior punitur Raptor, quippe contra quem non privatum duntaxat, sed publicum quoque Judicium ex Lege Julia de vi datur, ut advertit Harpprecht ad *pr. Inst. de vi bonor. rapt. n. 22.* Vallent. hic §. 3. n. 1. Wiesner ibid. n. 25.

Quæritur 3. quæ de Jure Civili sit pœna Raptorum criminalis? ^{4.} si Rapinam sine armis exercere, olim *Lex Julia de vi privata* puniebatur amissione tertie partis bonorum, & dignitatis, honorisque omnis cum infamia *§. item Lex Julia 8. Inst. de vi publ. l. de vi 1. pr. ff. ad Leg. Jul. de vi privat. l. tutoris 2. c. ad Leg. Jul. de vi publ. §. privat. Host. Summ. §. de Raptor. rer. n. 9. Mynsing. ad §. item Lex Julia cit. n. 5. Pirhing hic n. 32. Si verò cum armis, eadem *Lex Julia de vi publica* in illos statuta fuit Depertatio *§. item Lex Julia cit. junct. Gloss. fin. in l. qui dolo 10. ff. ad Leg. Jul. de vi publ. cui cum tempore successit Bannum Imperiale. Mynsing. ad §. cit. n. 3. Pirhing n. 32. cit. Reiffenstuel n. 20. §. 21.**

Per *Ord. n. Pœnal. Carol. V. art. 126. 65* Raptores indistinctè jubentur affici gladij, vel aliâ mortis pœnâ juxta consuetudinem loci, quæ varia est. Communiter distinctio fit, an hujusmodi Rapinæ rei eam exercuerint cum cæde, vel sine illa; nam si cum cæde, præsertim in vijs, & stratis publicis, ut Latrones affici solent Rotæ supplicio, *Constit. Carolin. cit. art. 130. §. 137.* Si sine cæde, ut Grassato res, & Prædatores plectuntur capite. *Constit. cit. n. 126.* & aliquando ita punitorum corpora implectuntur, vel imponuntur Rotæ: cujus usus in Tribunalibus ita passim invaluit, ut hoc *Carpzov. pract. crim. q. 90. n. 12.* pro Regula generali non dubitet ponere. Et quamvis istud augmentum supplicij nulla manifesta Imperiali Sanctione reperitur statutum, meritò tamen per con-

consuetudinem est introductum, ut ita omni tempore, omniumque in oculis spectaculum, & recordatio animadversionis remaneat, & à similibus ausis quoscunque absterreat, Carpzov. l. cit. n. 14. & seqq.

66 Neque à pœna ista r. excusat Nobilitas; nam per *Constit. Carol. cit. art. 126.* grassatores omnes indifferenter, & absque respectu personarum hac pœna jubentur affici. Sed qui universaliter affirmat dicendo, *Quilibet*, vel *Omnis*, nihil videtur excludere *can. si Romanorum 1. §. dicendo verò omnia dist. 19. Decian. l. 1. conf. 57. n. 12. Carpzov. l. cit. n. 39.* 2. non excusat materiæ parvitas; quia, ut n. 58, dixi, etiam rapiendo rem minimi pretii, violatur pax, & securitas publica: & fortè raptor plus abstulisset, si vim passus plus habuisset. 3. non excusat, quòd Reus semel tantum Rapinam exercuerit in via; quia in *Carolin. art. 126.* pœna mortis statuitur generaliter, nulla habet ratione, an reus semel duntaxat, an verò sæpius hoc delicti genere sese contaminaverit. Carpz. n. 22. & seqq. Econtrario non est propterea exasperanda pœna capitalis Raptorum; quòd Reus iteratò hoc crimen commiserit; quia Legis autoritas deficit, sine qua nec supplicium regulariter aggravandum, nec temerè quidquam asseverandum est *l. dissentientis 3. ibi, Nulla juris præcipit constitutio C. de Repud. & Novell. 2. c. 3. ibi, Nec Lex est aliquid tale dicens Sc. Hartm. Pistor. l. 2. q. 1. n. 100. & q. 13. n. 35. Carpz. n. 28.* 4. non est de rigore Juris parcendum illi, qui fortè post factam rapinam poenitentia ductus rem ablatam restituit; per hoc enim in aliis metus non tollitur, nec securitas ablata restituitur, quia non constat de talis hominis motivo restituendi, & servia, ac constanti poenitentia. Haun. tom. 6. de l. & l. 1. r. 2. n. 538. Carpz. n. 55. & seqq. qui tamen n. 60, suadet, ut tali non difficultè gratia fiat, & pœna gladii in mitiorem mutetur. 5. eadem prædationis pœnâ juxta Carpzovium n. 68. & Haun. n. 539. afficiendus etiam est, qui non quidem vi adhibita viatori suum eripit, sed solo incussò metu adigit, ut ipse spontè tradat; quia etiam tale factum continet formalem malitiam prædationis, nempe turbationem pacis, & securitatis publicæ. 6. nec refert, an in via publica, an verò in domibus privatis sit Rapina exercita, si hoc factum sit cum magna vi, & domus devastatione aut domesticæ pacis turbatione: secus mitius is puniendus erit; quia licet unicuique domus sua debeat esse tutissimum receptaculum, cum tamen quisvis possit in domo sua se alijs tueri facilius, quàm in via publica non videtur opus esse tantâ pœnâ ad absterrendum à tali domestica

R. P. Schmalzgrueber L. V. T. I.

Rapina, quàm à publica, Carpz. n. 78. Haun. n. 540. 7. eadem Robbariæ pœnâ plectendi sunt omnes delicti confortes, Carpzovius n. 34. & sumitur à paritate cum furto commisso à pluribus, quibus omnibus suspendii pœna imponitur, modò cujusq; portio summam quinque solidorum excedat.

Contra pœna Robbariæ ordinaria⁶⁷ mitiganda erit in sequentibus casibus. 1. Si Robbaria, seu Rapina non adeo hostilis, & violenta sit; non enim quævis turbatio, aut violentia Constitutione pacis fractæ coercetur, sed tantum ea, quæ vi majori, atque hostili committitur, cui resisti vix potest: quod innuunt verba Constitutionis Pacis publicæ, *mit gewaltiger That. Re. cess. imp. Worm. de Ann. 1495. 1521. August. Ann. 1548. & 1555. Reusner. l. 4. Decis. 17. n. 12. Mindan. Process. Camer. l. 1. c. 23. Carpzov. q. 91. n. 2. & seqq.* Quænam autem vis major, & quæ Rapina dicatur violenta, Carpz. n. 8. cum alijs existimat committendum arbitrio Judicis, qui omnes circumstantias, & qualitates Rapinæ perpendens; & diligentia exactiori examinans, de hoc facillè judicare poterit. 2. pœna Robbariæ ordinaria cessat in Servo, qui jussu, & mandato Domini rapuit, si de Rapina nil speravit, vel participavit: secus, si de ea ipse participet; quia tunc de approbatione, & consensu illius satis constat. Carpz. n. 17. & seqq. Mandans tamen pœnâ ordinariæ subjacet; quia hujus gravius est delictum. Carpzov. n. 21. Et multo magis idem pœnâ subjacent, qui Raptoribus opem; & auxilium cooperativum præbent, sine quo Rapina forsitan perpetrari non potuisset. Carpzov. n. 26. Quod adeò verum est, ut nec illi, qui Prædonibus Robbariam committentibus, interea in excubiis stant, hanc pœnam effugiant, modò tamen insuper aliud quidpam auxilii præstiterint, aut ad minimum de Rapina participaverint. Berlich. p. 5. concl. 55. n. 38. & 39. Carpz. l. cit. n. 27. 3. Pœna ultimi supplicij cessat, si Robbaria solum est attentata, effectus autem non secutus; quia ut in reliquis delictis, ita etiam in Rapina conatus solus non subjacet pœnâ ordinariæ: quare ob hunc aliâ pœnâ extraordinariâ fustigationis, vel relegationis Prædones afficientur. Carpz. n. 31. 4. similiter non est afficiendus ultimo supplicio, qui aggreditur, & spoliat Prædatorem, vel eum, à quo prius fuit spoliatus, & offensus; quia justo dolore commotus facere istud creditur, is autem, qui tali dolore commotus delinquit, mitius puniendus est *l. si adulterium 38. S. Imperator 8. ff. ad Leg. Jul. de Adult.* Carpzov. n. 36. & seqq. 5. Ordinaria pœna est mitiganda, si hoc suadeat alia justa causa, v. g. quia

Mm 2

quia quis ob dirā famis necessitatem edulia furripuit *arg. art. 166. Const. Carolin.* qui licet loquatur de furto, haud ineptè tamen ex rationis identitate ad Robbariam extenditur. *Carpz. n. 48.*

68 *Dubitari potest, quānam poena infligenda sit reo, gladii, an suspendii, si is furturn simul, & Rapinam distinctis patravit vicibus? Regula quidem aliās vulgaris est, quod singulis delictis singulæ poenæ competant, ita, ut una alteram non consumat. Vtūm hæc Regula intelligi solūm potest, quando poenæ sunt iterabiles, & compatibles inter se, uti est poena pecuniaria, & relegationis, vel exilii; hæc enim pro quantitate delictorum compatibiliter multiplicari possunt. Secus est de poenis non iterabilibus, nec inter se compatibilibus, quales sunt poena gladii, & suspendii; hæc enim nemini insimul infligi possunt. Tunc ergo unica tantūm poena, eaque, quæ major est, infligi debet; nam poena major absorbet minorem. Gloss. in l. nunquam plura V. ob aliud fin. ff. de privat. delict. Bald. in l. quicumque n. 5. C. de Serv. fugit. Capoll. in Aub. sed novo Jure n. 42. C. eod. Reufner. l. 2. Dec. 20. n. 16. Carpozov. pract. crim. q. 91. n. 49. & seqq.* In casu quæstionis poena furti, & poena Rapinæ videntur esse pares, ita, ut neutra quoad gravitatem, & atrocitatem alteri sit præferenda; licet enim laquei poenæ vulgò gravior censeatur, quàm poena gladii, id tamen forsan ex eo nascitur, quod gladio punitus sepeliatur, laqueo verò suffocatus in conspectu omnium suspensus maneat in furca, non absque insigni macula totius familiæ; hinc cum etiam Raptorum gladio punitorum cadavera maneat exposita in Rota, Judicis arbitrio relinquendum videtur, utrum suspendii, vel gladii poenam cum impositione Rotæ irrogare velit, aut prout alicubi solet, considerandæ circumstantiæ utriusque delicti, præsertim iteratio, & si quidem circumstantiæ Rapinæ sint gravioræ, eaque sæpius iterata, reus plectendus capite cum impositione Rotæ; si verò furti, dictari poterit supplicium furcæ. *Carpz. l. cit. n. 52. & seqq.*

69 Sed quid, si Raptor, spolio non contentus, spoliatum insuper percutiat, & vulneret graviter, num propterea Rapinæ poena exacerbanda erit? Negat Reufner l. 2. Dec. 21. quàm sententiam, ceu benigniorem, Judici etiam suadet Carpozov. q. 90. n. 30. Alii distinguunt: & si quidem animo occidendi hoc factum sit, putant Reum pro qualitate facti, & ratione circumstantiarum, secundum Juris rigorem, etiam Rota ob Latrocinium attentatum puniri posse. Secus, si animus interficiendi defuerit, & Raptor eo

fine duntaxat spoliatum percusserit, ut Robbariam commodius possit perficere; tunc enim poena propter vulnus etiam lethale inflictum nequaquam exasperanda erit. *Rationem dat Carpz. l. cit. n. 31.* quia majus delictum absorbet minus, præsertim quando unum delictum tendit ad finem delicti principalis commodius perficiendi. *Reufner. l. 12. Dec. 20. n. 9.*

Quæritur 4° quæ sit poena Raptorum Jure Ecclesiastico? hoc Jure i. excommunicantur: quod fieri potest ab Episcopo loci, ubi delictum commissum est, etsi delinquens sit subditus alterius Diocesis; quia ubi quis committit Rapinam, ibi maxime læditur Resp. ad cujus læsionem reparandam præcipue in foro contentioso imponitur poena. *Sylv. V. Rapina q. 1. Vivian. in c. de illis 1. b. tit. pr. Barbof. ibid. n. 1. Zoes. hic n. 8.* Hinc, si hoc petat pars læsa, remitti Reus debet ad locum delicti, ut ibi puniatur ad aliorum exemplum, & Reip. læsionem compensandam, quamvis sit vagabundus, ut tradit Covar. pract. qq. c. 11. n. 3. quod juxta Barbof. in l. Hæres absens §. proinde ff. de rejud. art. desor. delict. n. 12. §. 13. procedit, si pars læsa petat remissionem ad locum delicti secus, si accusator velit prosequi causam in loco, ubi vagabundus reperitur; tunc enim ibi eandem prosequi potest, neque locus erit remissioni. *Wagnereck in c. de illis cit. not. 1. Barbof. ibid. n. 3.* Porro ab Excommunicatione, per Judicem in ipsum lata, absolvendus non est antea reus, quam plenè satisfecerit, vel caverit de satisfaciendo c. de illis cit.

2. Si ante obitum Raptor non satisfecerit, vel in ipsa deprædatione interficiatur, tanquam mortuus in peccato mortali, privatur Sepulturâ Ecclesiasticâ, & Ecclesiæ suffragiis, ac Oratoribus publicis fidelium c. super eo 2. b. tit. & c. fures 2. de furt. Contrâ si satisfecit, scilicet restituendo cavit; tunc enim in vita, & in morte ad poenitentiam, & sepulturam admittitur. *Sylv. V. Rapina q. 1. Vivian. in c. super eo cit. pr. Barbof. ibid. n. 3.* quia Ecclesia nunquam claudit gremium redeunti *can. Schismatici 1. caus. 23. q. 6.* Quodsi, cum possit, in vita cavere noluit, & in morte, cum vellet, non potest, poenitentia quidem ipsi conceditur, Sepultura tamen Ecclesiastica, ut cum quibusdam vult *Gonzal. in c. super eo cit. n. 4. §. 12.* denegatur, ob gravitatem sceleris, & ut alij terreatur. Alij tamen cum *Joan. Andr. in c. cit. Vivian. ibid. v. si verò, Barbof. n. 2.* contendunt, ejusmodi poenitentia concedi quidem Sepulturam Ecclesiasticam, denegari verò solennitatem sepeliendi, ita, ut Clerici ejus Sepulturæ interesse non debeant; quia licet, quando ablatum non potest

test restitui, data Contritione de peccato commisso, illud dimittatur *c. cum tu s. de Usur. meritò tamen in pœnam denegatur sepulturæ solennitas non restituentibus, quando poterat, ut Raptores, & eorum hæredes, atque alij hoc videntes, absterreantur ab isto scelere, & facilius ad restitutionem inducantur. Porro Clerici, intereffentes hujusmodi Sepulturæ, vel injungentes pœnitentiã contrã hanc dispositionem, deponuntur ab Officio, & Beneficio *c. super eo cit. fin.* quia quis puniendus est in eo, in quo deliquit *c. litteras 23. de temp. Ordín. & quoniam qui facit contra Legem, committit in Legem. non dubium s. C. de LL. Wagnereck in c. super eo cit. in Summ.**

3. Latrones publici, & Grassatores viarum, si ad Ecclesias, & alia loca Sacra, aut Religiosa confugiant, tanquam Asylo Sacro indigni, permittuntur inde vi extrahi, *can. sicut antiquitus d. caus. 17. q. 4. c. inter alia 6. de Immunit. & Const. Gregor. XIV. incipit. Cùm alias editã 28. Maji 1591. de quo dictum est latius Libr. 3. Tit. 49. n. 186. & seqq.*

72. Gravius puniuntur, qui Christianos naufragium passos rebus suis exspoliant; nam hi, si cùm possent, eas non restituerint, ipso Jure, & facto incurrunt Excommunicationem, in eos latam per *Concil. Later. relatum c. Excommunicationi 3. h. tit.* Imò qui bona Catholicorum naufragantium in mari rapiunt, incurrunt Excommunicationem reservatam Summo Pontifici, ut habetur in *Bulla Cœnæ Cas. 4. & meritò; quia afflictio afflictio addi non debet c. ex parte 5. de Cleric. agrot. & iniquum est, ut quis lucretur in aliena calamitate, & de re tam calamitosa compendium sectetur l. si quando 1. c. de naufrag. Vivian. in c. 3. cit. v. excommunicati sunt, Barbof. *ibid. n. 1.* quæ ratio probat, quòd neque fiscus hujusmodi bona sibi capere possit, prout apertè statuit Constantinus Imper. *l. cit.**

73. Addidi Christianos, & Catholicos; nam pœna hæc non videtur extendenda ad illos, qui diripiunt bona naufragantium Infidelium, aut Hæreticorum, vel etiam Piratarum, quòd hi Ecclesiæ, & Reip. hostes sint, ac propterea indigni, ut eos Ecclesia Censuræ talis comminatione protegat, *Suar. D. 21. de Censur. sect. 2. n. 21. Bonacin. de Censur. in partic. D. 1. q. 5. p. 3. Palao tr. 29. D. 3. p. 5. n. 8. Pirhing *hic n. 39. Wiestner n. 29. Reiffenstuel n. 23.**

74. Sed & illi, qui accipiunt bona naufragantium fidelium, aliquando Excommunicationem istam evitant: quod fit in sex maximè casibus, quos enumerant *Zerol. prax. Episc. p. 2. v. Naufragium, Quarant. summ. Bullar. v. Bona naufragorum fol. 1406. Gonzal. in c. 3. h. tit. n. 9.*

*prop. fin. Barbof. *ibid. n. 7. Pirhing *hic n.***

42. Et 1. quidem si hujusmodi bona naufragantium acceperunt non animo ufurpandi illa, & ad proprium commodum convertendi, sed animo ea conservandi, vel restituendi domino, habitã istius notitiã, nisi tamen in mora fuerint; quia tunc ratione illius moræ sunt Excommunicati per *Conc. Later. relatum c. 3. cit. 2.* si ignorant, talia bona esse naufragantium, sed putent esse aliorum; tunc enim, etsi nolint restituere, & sint in mora, non incurrunt hanc Excommunicationem. 3. si acceperunt talia bona, quæ dominus habuit pro derelictis; amissa omni spe ea recuperandi; tunc enim fiunt primò occupantis: fecus est, si ea dominus projecisset in mare propter vim tempestatis ad navem exonerandam, ut periculum evadat; quia tunc dominium remanet penes pristinum dominum. 4. si illi, quorum bona hæc fuerant, sint hostes illi populo, & genti, à qua bona illa occupantur; quia tunc occupatio jure belli justificatur. 5. si quod acceptum est de bonis naufragantium, tam modicum est, ut non sufficiat ad lethalem culpam: imò aliqui ad incurrendam Excommunicationem Bullæ requirunt, ut furtum, seu bona rapta excedant duos aureos. 6. si accipiantur tales res, quæ de sui naturâ statim perissent, nisi quis ad eas recuperandas, seu servandas periculo mortis se exposuisset.

Dubitatur, an dictã Censurã, ejus 75 que reservatione afficiantur etiam illi, qui naufragantium fidelium res surripentibus consilium, favorem, vel auxilium præbent, aut illos recipiunt? Affirmant *Navar. Man. c. 27. n. 59. Pirhing *hic n.** 40. & nonnulli alij; quòd ex morali ad ablationem concursu res, seu bona surripere etiam ipsi censeantur. Alii verò cum *Suar. D. 21. de Censur. sect. 2. n. 22. & 32.* existimant, Censuræ huic subjacere illos dunaxat, qui ex naufragantium rebus aliquid sibi surripiunt, sibi que retinent. Sed meliùs alij cum P. Wiestner *hic n. 30.* distinguunt inter illos, qui moraliter solum concurrunt, & inter eos, qui ad eorum bonorum surreptionem concurrunt physicè, & realiter. Priores ab hac Censurã absolvunt, posteriores illã ligatos esse pronuntiant. Rationem dant, quòd isti soli, non verò illi verè, & propriè naufragantium bona surripere dicantur. Accedit, quia Canonum conditores, quando consulentes, fautores, receptatores &c. Constitutione pœnali esse comprehensos volunt, eorum semper mentionem expressam faciunt, quod in præsentì casu per c. excommunicationi, & Bullam Cœnæ *cit.* non fit.

76 Præter illos, qui bona fidelium naufragorum accipiunt. Excommunicationem Bullæ Cœnæ factæ p̄o incurunt Latrunculi maritimi, infestantes mare ad ditionem Ecclesiæ Romanæ pertinens, ut habetur in Bull. cit. cas. 3. si hoc animo prædandi faciant; nam qui principaliter discurrunt per mare animo negotia, seu mercimonia cum amicis tractandi, vel etiam belli sive iusti, sive iniusti gerendi causâ cum inimicis, ab Excommunicatione hac liberantur, etsi incidenter, & casu aliquando prædantur. Navar. Man. c. 27. n. 59. Molin. tom. 3. de Just. tr. 2. D. 694. n. 3. Barbof. in c. 3. cit. n. 4. Pirhing hic n. 40. quia non censentur Piratæ, vel Latrones, sed iniusti bellatores.

77 An verò Excommunicatio hæc tangat solos illos, qui discurrunt depradandi à mo per mare Ecclesiæ; an verò omnes, qui depradantur bona itinerantium in quocunque mari, dissident inter se DD. Posterius docent Grass. Decis. p. 1. l. 4. c. 17. n. 67. Suar. de censur. jct. 2. cit. n. 18. Corolian. in Explicatione Bull. Cœn. Excomm. 3. pr. Contra Barbof. in c. 3. cit. n. 3. allegans pro se Tolet. S. mm. c. 20. V. advertendum, Ugolin. de Censur. Pap. reservat. v. item excommunicamus § 2. v. 3. Anton. de Souf. Relect. Bull. Cœn. c. 4. D. 25. putat probabilis illo loco excommunicari solos Latrones maritimos; qui discurrunt per mare Ecclesiæ, præcipuè à Monte Argentario usque ad Terracinam.

78 Quæritur, an Princeps, Comes, vel alius Dominus, in cujus territorio facta est Depradatio, & Robbaria, teneatur damnum refarcire viatori? Videtur respondendum affirmativè. 1. quia Magistratus cujusque terræ tenetur malis hominibus territorium suum purgare l. preses 3. fin. & l. congruit 13. pr. ff. de Offic. Presid. item curare debet, ut dispositos habeat stationarios, & limitaneos milites ad tuendam popularium quietem l. omnia 1. §. quies quoque 12. ff. de Offic. præf. Urb. l. in nomine 2. §. pro limitaneis 8. §. §. seq. C. de Offic. præf. Prator Affric. igitur si hoc negligendo occasionem det, ut pax territorii sui turbetur, & viatores spoliatur per malos homines, ex culpa, & quasi delicto tenetur; nam quasi delinquere dicitur, qui suâ negligentia, & culpâ alii nocet arg. tot. tit. Inst. de oblig. quæ ex delict. l. siquis absentis 5. §. si Judex 4. §. §. seq. ff. de O. & A. 2. Principes, Comites, cæterique territoriorum domini ab iter facientibus Pedagia capiunt. igitur vicissim ad securitatem eis præstandam sunt obligati; nam qui commodum sentit, ratione æquitatis etiam ad onus subeundum se gravare non debet Reg. qui sentit 55. in 6.

Sed distinguendum cum Carpz. 79 præf. crim. q. 91. n. 59. & aliis. Vel enim Dominus spoliatus dedit Salvum conductum, vel non. Si hoc secundum, nulli spoliato ad damnum refarciendum est obligatus. Si primum, & spoliatus via regia inceserit, nec ab ea deslexerit, ad refarcitionem tenebitur. Utrumque patet ex Recept. imp. in Comit. Augst. Ann. 1559. §. darmit den die Obrigkeit / ubi expresse statuitur, Dominum territorii teneri refarcire damnum spoliatis, si dederit Salvum conductum; quæ obligatio cum imponatur conditionatè, inde sequitur, casu; quo Dominus Salvum conductum non dederit, eum ab obligatione refarciendi damnum absolvi; nam quidquid sub conditione disponitur, sub contraria conditione pro non disposito habetur l. quibus 40. §. quidem 2. ff. de condit. & demonstr. l. hac venditio 7. pr. ff. de contrab. empt. l. si procuratorem 8. §. si ignorantes 7. §. §. seq. mandat.

Addidi, si spoliatus viâ regia inceserit, nec ab ea deslexerit; nam, ut Dominus territorii ad refarciendum damnum sit obligatus, duo conjunctim requiruntur, quorum primum, est, ut dederit spoliatis Salvum conductum; alterum, ut depradatus viâ regia usus fuerit, nec ab ea deslexerit; si enim per vias insolitas vagatus fuerit, sibi, quod impuret, habet. Gall. l. 3. obs. 64. n. 11. Coler. de Process. execut. p. 1. c. 2. n. 197. Regner, Sixtin. de Regal. l. 2. c. 2. n. 4. Carpzov. q. 91. cit. n. 60. §. 68. Quod adeo verum est, ut etiam Elector, aut ejus nuntii, ad Comitata Imperialia proficiscentes, insolitam viam, cujus conductum petere neglexerunt, ingrediendo spoliatur, Dominus tamen territorii ad damni emendationem non teneatur. Aur. Bull. tit. 1. v. wir wollen bi, Auch den Weeg / den er reisen will / verhindige / und anzeige ic. & ibi Arum. Discurs. 1. th. 22.

Neque obstant Argumenta opposita. Ad 1. etsi hujusmodi Magistratus ob talem negligentiam teneatur ex culpa, & quasi delicto, pro tali culpa tamen nulla certa poena per Leges sancita est. Jam autem certa poena foret, si teneatur damnum refarcire spoliatis. Ad 2. esto, Dominos Provinciarum ab iter facientibus vectigalia capere, inde tamen absque Lege inferendum non est, quod propterea obligentur ad compensandum damnum viatori à Prædonibus datum, cum jus exigendi vectigalia Principibus, Comitibus, & alijs Magistratibus datum sit, vel ad angustiarum solatia, ut loquitur l. vectigalia 10. C. de vectigal. vel ad compensanda dispendia, quæ pro publicis necessitatibus tolerant l. fin. C. eod.